

Datum 23. ledna 2020
Místo Ostrava
Vypracovala Andrea Vojkovská, tisková mluvčí
Telefon +420 599 442 285, 737 225 300
E-mail avojkovska@ostrava.cz

TISKOVÁ ZPRÁVA

Nejlepší kvalita ovzduší v Ostravě za posledních pět let

Ovzduší v Ostravě se dlouhodobě významně zlepšuje. Výsledky, které hodnotí kvalitu ovzduší za rok 2019, jsou nejlepší za posledních pět let. Minulý rok byl zaznamenán nejnižší počet hodin s vyhlášenou smogovou situací, na komunikacích ve městě byl sesbírán nejvyšší počet smetků, do Fondu pro děti ohrožené znečištěním ovzduší přispěli další regionální znečišťovatelé, o kotlíkovou dotaci požádaly další stovky Ostravanů, v ulicích jezdí další nové nízkoemisní nebo bezemisní vozy a na sdílených kolech byly najety desítky tisíc kilometrů. Město Ostrava se na zlepšené kvalitě ovzduší podílí řadou svých aktivit a opatření.

V loňském roce byla ve městě vyhlášena jedna smogová situace, která trvala 94 hodin, a bylo to v lednu. Z měření odborníků vyplývá, že ve vzduchu bylo za rok celkově méně prachu. Průměrná roční koncentrace sledovaných prachových částic PM₁₀ ani na jedné z měřicích stanic nedosáhla imisního limitu 40 µg/m³. Počet dnů, kdy byl překročen denní imisní limit, tedy 50 µg/m³, také výrazně poklesl.

„Za tato pozitivní čísla, nejlepší za posledních pět let, vděčíme z velké části teplejšímu počasí a lepším rozptylovým podmínkám. Mírné zimy znamenají kratší topnou sezonu a tedy menší množství uvolněných škodlivin při vytápění. Zároveň s tím se projevují pozitivní efekty snižování emisí vypouštěných do ovzduší, ke kterým přispívají i opatření prováděná na území města Ostravy,“ řekla Blanka Krejčí, vedoucí oddělení kvality ovzduší pobočky ČHMÚ Ostravě.

Zlepšenou kvalitu ovzduší v roce 2019 komentuje také náměstkyně primátora pro životní prostředí Kateřina Šebestová: *„V Ostravě jsme měli v roce 2019 nejméně smogových dnů v posledních letech, žili jsme v nich „jen“ 94 hodin. Z hlediska znečištění ovzduší to byl rok výjimečný, oproti letům 2017, kdy byly smogovky vyhlášeny čtyřikrát, a 2018, kdy se tak stalo pětikrát. Samozřejmě, že to souvisí s meteorologickými podmínkami, ale věřím, že pomohla také opatření, na kterých ve městě pracujeme, a i dále budeme.“*

Kvalitu ovzduší v Ostravě ovlivňuje několik faktorů. Kromě geografické polohy a povětrnostních podmínek hraje významnou roli hromadění zplodin z lokálních topenišť, regionálního průmyslu, přeshraniční emise z Polska a také doprava.

Přehled aktivit a opatření města Ostravy:

Nadlimitní čištění komunikací

Ostrava bude na svém území i nadále výrazně čistit všechny silnice, tedy i ty ve vlastnictví kraje a státu. Polovina čištění bude doplněna o kropení. Se zásadním rozšířením rozsahu čištění komunikací město začalo v roce 2018. Státní, krajské i městské komunikace jsou rozděleny podle prachových map do tří kategorií a v závislosti na tom se odvíjí frekvence čištění: samsběrným vozem 1 až 3x měsíčně, kropičkou 2 až 3x měsíčně, celkem tedy 6x měsíčně. Přitom zákon ukládá čistit cesty 2x ročně. **Za rok 2019 bylo na území město sesbíráno 4 402,4 tun smetků, což je nejvyšší hodnota za posledních 5 let.**

„Máme za to, že v tomto rozsahu se čištění cest nepraktikuje v žádném jiném velkém českém městě. Jeho cílem je snížení sekundární prašnosti a zlepšení kvality ovzduší. Čistíme nejen komunikace v majetku města, ale i ty krajské a státní. Ročně to vyjde na více než 30 milionů korun z rozpočtu města. V dubnu 2018 jsem u ministra životního prostředí iniciovala vyčlenění státních peněz na pomoc obcím v regionech silně postižených znečištěným ovzduším a jsem ráda, že ministerstvo před pár dny vypsalo výzvu, ve které můžeme požádat o dotaci právě na čištění cest na území města. Žádost předložíme do dvou týdnů,“ uvedla náměstkyně Kateřina Šebestová. Za čištění silnic I. třídy ve správě ŘSD je to 5,6 milionu korun a u silnic II. a III. třídy ve vlastnictví kraje částka dosahuje výše 11,9 milionu korun ročně. Čištění provádí společnost Ostravské komunikace, která má k dispozici 8 zametačích a 4 kropící vozidla. Výzvu pro předkládání žádostí vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí. Maximální výše podpory je 10 milionů korun.

Čistící vozy

O čistotu města se starají také speciální čistící vozy, které mají městské obvody a jejich technické služby. Aktuálně jich je k dispozici 10. Tři z nich byly částečně hrazeny z Fondu životního prostředí města Ostravy (FŽP). Dva speciální zametačí vozy mají Technické služby Ostrava – Jih. Technické služby Moravská Ostrava a Přívoz mají 4, technické služby Slezská Ostrava vlastní 3 a nejnovější čistící vůz má od loňského prosince městský obvod Poruba.

V roce 2019 byly 2 čistící vozy pro obvody Ostrava – Jih a Poruba spolufinancovány z Fondu ŽP. Jednalo se o částku 4,8 milionu korun. Také v roce 2020 je možné nákup čistících vozů spolufinancovat z fondu.

Ekologizace vozového parku města

Ekologickou flotilu města dohromady tvoří 64 vozidel, z toho 43 na CNG a 21 elektroaut. Nejvíce jich má k dispozici městská policie, a to 44 – většinu na CNG a 2 elektroauta, městské obvody jich mají 12 a magistrát 8. Pět vozidel je nákladních.

V roce 2019 přibýlo celkem 16 vozů, z toho 3 na CNG a 13 elektromobilů za necelých 15 milionů korun. Pro rok 2020 se uvažuje o podání žádostí do další výzvy SFŽP. V tuto chvíli město oslovilo obvody a MPO s dotazem, o kolik a jakých vozů na alternativní pohon mají zájem.

Ekologizace vozového parku DPO

V roce 2019 jezdilo po městě 294 autobusů Dopravního podniku Ostrava, 172 z nich bylo nízkoemisních (155 na CNG, 7 elektrobusů, 7 minibusů na CNG a 3 mini elektrobusy. Rozdíl mezi těmito počty tvoří autobusy na naftu, ze kterých do konce letošního roku zůstane pouze cca 40 jako záloha. Vozový park dopravního podniku bude do konce roku 2020 rozšířen o 61 autobusů na CNG, dva double deckery na CNG, další dva minibusy na CNG, další elektrobusy a v blízké budoucnosti také o deset autobusů na vodíkový pohon a první vodíkovou plničku v Ostravě.

Bikesharing

Třetí sezóna bikesharingu začne v Ostravě 2. března a sdílená kola od společnosti Nextbike budou jezdit po městě až do konce roku. V roce 2019 bylo v Ostravě v provozu celkem 730 sdílených kol ve 200 stojanech. V roce 2020 jich bude k mání nejméně 900 na 250 místech. Rozšíří se do dalších 5 městských obvodů, konkrétně do Martinova, Nové Vsi, Plesné, Hrabové a Krásného Pole.

V roce 2019 celkem 35 259 uživatelů našlapalo jen na modro-šedých kolech 434 496 kilometrů, což bylo to 2,5 krát více než v předchozím roce.

Ozdravné pobyty

Město Ostrava každoročně poskytuje mateřským a základním školám dotace a příspěvky na ozdravné pobyty dětí z Fondu pro děti ohrožené znečištěním ovzduší, který byl zřízen v roce 2010. Město do něj původně vkládalo každý rok 5 milionů korun, aktuální příspěvek je 22 milionů korun ročně, přispívají do něj také průmyslové podniky.

Celkem do něj bylo od jeho zřízení vloženo městem a znečišťovateli **126 651 000 korun (Příloha: tabulka č. 1).**

Vloni bylo ve fondu k rozdělení 23 milionů 600 tisíc korun. Nově do něj v minulém roce přispěla společnost AVE CZ, darovala milion korun. Pro rok 2020 je jistý příspěvek města ve výši 22 milionů korun, dary od znečišťovatelů přicházejí v průběhu roku. Ve školním roce **2018/2019** vycestovalo do hor za čistým vzduchem **3600 dětí**. Ve školním roce **2019/2020** to může být **až 4342 školáků a předškoláků**. Příspěvek na jedno dítě je 6 tisíc korun.

Kotlíkové dotace

Velká část znečištění ovzduší pochází z lokálních topenišť. Ostrava proto významně podporuje jejich výměnu za moderní s nižšími emisemi. Město přispívalo žadatelům o kotlíkovou dotaci částkou 10 tisíc korun, takže zájemci získali až 145 tisíc korun. Navíc Ostrava nabídla úspěšným žadatelům bezúročnou půjčku, aby zájemci nemuseli výměnu kotle do doby, než dostanou dotaci, financovat ze svého. **V poslední, 3. výzvě bylo přímo z Ostravy podáno 662 žádostí.** Největší zájem měli Ostravané o kondenzační plynové kotle, následované tepelnými čerpadly a kotli na biomasu. **V minulých vlnách si o příspěvek na výměnu kotle požádalo 1479 Ostravanů. V Ostravě si tak s využitím kotlíkových dotací vyměnilo starý kotel za nový celkem 2141 domácností.** Na území města je podle sčítání ČSÚ z roku 2011 celkem 2429 kotlů na pevná paliva. Po ukončení 3. výzvy kotlíkových dotací by mělo být vyměněno 88 % kotlů na pevná paliva za nové. **(Příloha: tabulka č. 2)**

Zelené projekty

Město obnovuje a doplňuje zeleň, nejen v parcích na území Ostravy a kolem řeky Ostravice, ale také např. v podobě trvalkových záhonů na hůře přístupných místech blízko rušných komunikací. V roce 2019 byla dokončena další část obnovy břehu řeky Ostravice, trvalkami bylo osázeno 17 záhonů v 8 obvodech města. V Porubě vznikl Oherův okruh pro běžce o délce 900 metrů. V roce 2020 se dočká oživení Farská zahrada za biskupstvím v centru města, parkové úpravy se budou dělat ve Smetanově sadu i na Prokešově náměstí naproti radnici u kavárny U Černého stromu. Ozeleněna bude také tramvajová trať Dr. Martínka v Hrabůvce.

Financování měřicích stanic

Město financuje provoz pěti automatických měřicích stanic a speciálního vozu pro monitoring stavu ovzduší v Ostravě, a to 3,5 miliony korun ročně. Dosud Ostrava dotovala provoz čtyř stanic, k nimž v lednu přibyla pátá, umístěná v Hrušově, v blízkosti koksovny Svoboda v Přívoze. Jedním z důvodů pro rozšíření počtu stanic je rozšíření informovanosti obyvatel města. Stanice provozuje Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě.

„Ovzduší v Ostravě pomůže také vloni dokončená „prodloužená Rudná“. Nejen v Porubě, ale i v dalších obvodech města je právě doprava jedním z hlavních zdrojů znečištění. Jak se zprovoznění nového úseku projeví na kvalitě ovzduší, budeme schopni zjistit právě díky jedné ze stanic, které financujeme. Z dopravních staveb pracujeme také na obchvatech, jako je Severní spoj a Prodloužená Porážková. Od prašnosti v ulicích by mělo pomoci zatravnění tramvajových tratí. Za podstatné pro zlepšování kvality ovzduší v Ostravě považujeme také snižování energetické náročnosti staveb,“ doplnila náměstkyně Kateřina Šebestová.

Město také zřídilo **specializované webové stránky zdravaova.cz**, které nabízejí komplexní informace o životním prostředí na jednom místě. Lidé na nich najdou přehlednou interaktivní mapu měřicích stanic pro snadné ověření aktuální kvality ovzduší, aktuality o krocích města pro zlepšování životního prostředí a mnoho dalšího. O jejich kvalitě svědčí i zlatý hattrick ve třech ročních soutěže Zelená informací o nejlepší webovou prezentaci o životním prostředí měst a obcí České republiky. Vybíralo se mezi webovými prezentacemi 273 měst s počtem obyvatel vyšším než 5 tisíc a hodnotila se přehlednost stránek, jejich obsah a přístupnost.

Aktuální informace o stavu ovzduší v Ostravě jsou zveřejněny v mobilní aplikaci SmogAlarm, kterou město finančně podpořilo. Ostrava také zřídila webovou aplikaci ČistáOva, která lidem umožňuje hlásit závady a nedostatky ve veřejném prostoru kdekoli v městě a zjistit, jak je problém řešen. Za rok 2019 bylo do aplikace čistáOVA vloženo celkem **2378** podnětů, **1821** z nich je vyřešených.

Ostrava má svůj Akční plán pro zlepšování ovzduší

Nad rámec povinností vyplývajících ze zákona o ochraně ovzduší realizovalo město mnoho projektů vedoucích ke zlepšování životního prostředí. Svůj Krátkodobý program ke zlepšování kvality ovzduší měla Ostrava vypracován již v roce 2012. Vloni v září vydala „Akční plán statutárního města Ostravy k implementaci Programu zlepšování kvality ovzduší“, který zahrnuje jak projekty zrealizované do roku 2020, tak ty plánované po roce 2020. Město připravuje stavby a rekonstrukce tramvajových a trolejbusových tratí, výstavbu cyklostezek a cyklistické infrastruktury, rozšíření pěších zón ve městě, výsadby zeleně a zakládání nových parků, výstavbu vícepodlažních parkovišť a parkovišť park and ride, rekonstrukce problémových křižovatek, projekty pro zvýšení komfortu cestování veřejnou dopravou apod.

Naplánované projekty a připravované aktivity uvedené v Akčním plánu budou spolu s městem Ostrava průběžně plnit také městské obvody a Dopravní podnik Ostrava.

Akční plán je zveřejněn zde: <https://zdravaova.cz/akcni-plan-statutarniho-mesta-ostavy-k-implementaci-programu-zlepsovani-kvality-ovzdusi/>.

Příloha č. 1:

Dary za celou dobu trvání fondu (v tisících korunách):

Rok/dárce	Město Ostrava	Arcelor Mittal Ostrava	OKK Koksovny	AVE CZ	New Carolina Shopping Center Development	Veolia Energie ČR	Borsod Chem MCHZ	ČEZ	Fyzická osoba
2010	5 000		2 000			100	100		
2011	5 000	2 000							
2012	5 000				300	100			
2013	7 500	2 000							
2014	7 500	2 000				100	48		
2015	7 500								
2016	15 000	1 000				200	83		
2017	15 000	400	100			250		84,7	
2018	22 000	2 000	200			250	205		30
2019	22 000		200	1 000		250	150		
2020	22 000								
Celkem	111 500	9 400	2 500	1 000	300	1 250	586	85	30

Celkem za všechna období **126 651 000** korun.

Příloha č. 2:

	Počet schválených žádostí	Počet vyměněných kotlů	Příspěvek města v Kč	Počet bezúročných zápůjček	Výše bezúročných zápůjček v Kč
Staré kotlíkové dotace	266	266	0	0	0
Kotlíkové dotace v MSK 1. výzva	422	363	5 286 958	0	0
Kotlíkové dotace v MSK 2. výzva	791	502	4 956 716	35	4 083 750
Kotlíkové dotace v MSK 3. výzva	662 ¹⁾	²⁾	²⁾	31	5 252 500
Celkem	2141	1131	10 243 674	66	9 336 250

¹⁾ počet podaných žádostí, průběžně se schvaluje

²⁾ - údaje se zpracovávají

O bezúročnou zápůjčku v rámci předběžného průzkumu mělo zájem 316 vlastníků RD na území Ostravy. Město pro ně získalo dotaci na poskytování bezúročných zápůjček 72 450 000 Kč.